

RELIGIONS VETARNA

UTBILDNINGAR

Möten över kulturgränser: utmaningar och möjligheter

GRUNDUTBILDNING: MÖTEN ÖVER KULTURGRÄNSER

Bakgrund till kulturmöten: klanen, släkten och familjens betydelse

Många av de migranter som kommer till Sverige har sin bakgrund i en kultur där klanen, familjen och släkten intar en dominerande roll. Vad händer i mötet med Sverige, ett av världens mest individualiserade länder, där staten antas fylla nästan alla säkerhets- och trygghetsfunktioner?

Introduktion till islam

Vi problematiserar typiska uppfattningar om vad religion är och kan vara, samt vad som är viktigt att tänka på när man närmar sig religiösa människor med bakgrund utanför Europa. Därefter ger vi en introduktion till islam. Vi belyser den historiska bakgrunden och lyfter några viktiga berättelser och grundläggande traditioner.

Migrationens villkor: politiska & sociala förhållanden

Beställare väljer ett av följande fyra länder i fokus: Afghanistan, Syrien, Somalia eller Eritrea. Vi ger en kort övergripande bild av aktuella politiska och sociala förhållanden. Varför beslutar sig människor för att lämna landet? Vilka etniska/religiösa grupper dominerar och vilka är i minoritet? Finns det grupper som är utsatta för förföljelse?

Kulturmöten i vardagen: normer, koder och kommunikation

Vi belyser kulturmöten utifrån vardagens problem, utmaningar och möjligheter. Vad kan en "svensk" kultur innebära, och vilka problem kan uppstå i mötet med andra kulturer? Vad händer när en kulturens informella normer – "självklara" normer och beteendemönster inlärdas på en låg medvetandeni-vå – krockar med en annan kultur?

Tillägg till kulturmöten i vardagen: workshop

I workshopen får deltagare praktiskt tillämpa sina kunskaper. Syftet är att utifrån konkreta övningar stärka kompetens och kommunikationsfärdigheter, såväl som inlevelse och förståelse, i mötet med människor från olika religiösa och kulturella bakgrunder.

KULTURMÖTEN OCH BESLUTFATTANDE

Introduktion: Religion i Sverige

Sverige påstås ofta vara världens mest sekulära land. Men hur ser egentligen majoritetsbefolkningen i Sverige på sådant som rör religion, religiösa människor, högtider, praktiker och föreställningar? Varför uppfattas Buddhism, yoga och österländsk mystik som något spännande och positivt, medan islam ofta framställs som främmande, bakåttävande och hotfullt? Föreläsningen försöker urskilja idéer och föreställningar kring religion i Sverige idag, och hur de kan problematiseras för att hantera kulturkrockar på ett bra sätt.

Mångkultur- och religionsdebatten i Sverige

Hur kan man hantera mångfald inom en liberal demokrati? I denna del redogör vi för samtidsdebatten kring mångkultur, religion och minoritetsrättigheter i Sverige – samt kort om bakgrunden och den internationella diskussionen i ämnet. Vilka positioneringar framträder och vilka antaganden görs? Hur ska vi egentligen förstå populära begrepp som mångfald/mångkultur, tolerans, identitetspolitik och relativism? Vi analyserar några aktuella fall i den svenska religionsdebatten som aktualiserar gränsdragningsproblem, religionsutövning och värdekrockar.

Introduktion till diskrimineringslagen

Vi introducerar diskrimineringslagen. Vad skiljer direkt diskriminering från indirekt? Vad innebär religion som diskrimineringsgrund – har religiösa människor särskilda rättigheter? Vi går igenom grundläggande begrepp, presenterar några aktuella diskrimineringsfall med relevans för ämnet och gör

en kort övning.

WORKSHOP

Kulturmöten och beslutsfattande: mångkulturella arbetsmiljöer

Hur ska man i sin yrkesroll förhålla sig till de utmaningar som kan uppkomma i en mångkulturell eller mångreligiös miljö? Vi ger exempel på situationer där det är viktigt att fatta välgrundade beslut. En grundläggande fråga handlar om i vilken mån det är möjligt att ge utrymme för religiösa praktiker, preferenser och föreställningar på olika platser och inom olika yrkesroller. Hur gör man exempelvis när det gäller ledighet vid religiösa högtider, eller i samband med bön? Hur kan man hantera en förfrågan om speciella arbetskläder? Diskussionen tar utgångspunkt i diskrimineringslagen, men vi försöker också synliggöra underliggande värdekrockar och knepiga gränsdragningsproblem.

Syftet med workshopen är att utifrån några konkreta övningar stärka deltagarnas förmåga att fatta egna informerade beslut när det gäller mångkulturella dilemman. Vi diskuterar hur en bra arbetsmiljö skapas.

HEDERSRELATERAT VÅLD OCH FÖRTRYCK

Bakgrund: hederskulturella normer och värderingar i klansamhället

Grupphedern är den kulturella grund som klansamhället vilar på. Vi granskar närmare vad heder kan innebära i relation till begreppet skam, samt belyser vilka roller män och kvinnor förväntas spela för att upprätthålla familjen och släktens heder. Vi ger också exempel på hur lag och ordning upprätthålls i hederskulturer genom hänvisning till sedvanerättens principer.

Heder i Sverige – från Fadime till idag

Mordet på Fadime Sahindal 2002 satte igång en större debatt om hedersrelaterat våld och förtryck i Sverige – en debatt som snart blev väldigt infekterad. Bör fenomen som hedersmord och kvinnlig könsstympning förstås mot bakgrund av en specifik kultur, eller bör de snarare uppfattas som uttryck för en mer generell global patriarkal maktordning? Och vad innebär egentligen begreppet kulturell relativism?

Lagar, rättigheter och organisationer

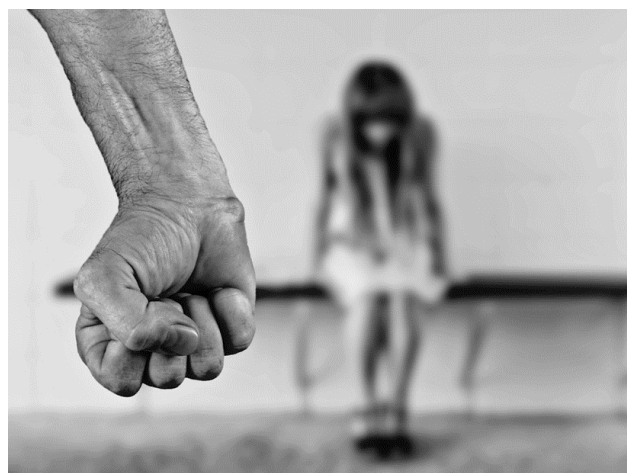
Vi ger exempel på svenska lagar som är viktiga att känna till när man arbetar mot hedersförtryck. Ämnet placeras i ett rättighetsperspektiv utifrån människorättsdeklarationer, samt barnkonventionen. Vi lyfter också några exempel på olika typer av aktörer som arbetar med hedersproblematik i Sverige idag. Utifrån vilka utgångspunkter arbetar de?

WORKSHOP

Att arbeta mot hedersrelaterat våld och förtryck

Vi berör olika sätt att motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Deltagarna får själva arbeta med och diskutera olika konkreta tänkbara fall i mindre grupper. Vi presenterar och diskuterar metoder, verktyg och förhållningssätt. Exempelvis diskuterar vi hur man möter människor som lever under hot och kontroll. Hur fungerar bestraffningar, och vilka typer finns det? Vad är viktigt att tänka på, och vilka fallgror bör man undvika?

Syftet med workshopen är att utifrån några konkreta övningar stärka kompetens i mötet med människor med bakgrund i hederskulturella sammanhang.

KULTURMÖTEN UTIFRÅN ETT HBTQ-PERSPEKTIV

Introduktion till religion och sexualitet

Religioner och deras meningssystem har historiskt sett haft stort inflytande på människors sexualitet. Normen inom de abrahamitiska religionerna är att sexualiteten är förbehållen äktenskapet; andra sexuella relationer har traditionellt uppfattats som problematiska. Det finns också regler kring hur man har sex, vilket har medfört att oral-, anal- och homosex anses vara abnormiteter. Föreläsningen fokuserar och problematiserar utifrån ett religionsvetenskapligt perspektiv förhållandet mellan religion och sex, och framförallt vilken roll religiösa idéer kan ha på människors sexualitet och hur dessa idéer påverkar människor i det dagliga livet.

Fördjupning: Islam och homosexualitet

Vi diskuterar förhållningssätt utifrån islamisk teologi och praktik när det gäller sexuella identiteter som bryter mot det heteronormativa idealet. Hur tillämpas islamiska källor och urkunder? Vi ställer detta i relation till samtidens strömningar och inom-muslimska omtolkningar som öppnar upp för möjligheten att exempelvis leva som muslim och homosexuell.

Afghanistan, Syrien och Somalia – politiska & sociala förhållanden utifrån ett HBTQ-perspektiv

Vi ger en kort övergripande bild av aktuella politiska och sociala förhållanden i Afghanistan, Syrien och Somalia. Hur ser situationen ut för människor med sexuella identiteter som bryter mot heteronormativa ideal? Finns det grupper som är särskilt utsatta för förföljelse?

FÖRELÄSNING & WORKSHOP

HBTQ i det mångkulturella Sverige

Många nyanlända HBTQ-personer upplever att de varken får stöd eller information om sina rättigheter vid ankomsten till Sverige. Hur kan vi arbeta för att bli bättre i mötet?

Vi belyser hur Sverige på relativt kort tid har gått från exkludering och förföljelse till ökad acceptans när det gäller synen på alternativa sexuella orienteringar. Vi diskuterar ämnet även i relation till Sveriges omvandling från kulturell enhet till ett mångkulturellt och mångreligiöst landskap. Vad innebär det att tillhöra en religiös eller kulturell minoritetsgrupp i Sverige idag och samtidigt ha en sexuell orientering som strider mot majoritetsnormen i den egna gruppen såväl som i det svenska samhället?

Afghanistan

Vi börjar med att ge en övergripande bild av aktuella politiska och sociala förhållanden. Vilka etniska/religiösa grupper dominerar och vilka är i minoritet? Finns det grupper som är utsatta för förföljelse? Hur ser säkerhetssituationen ut idag? Många afghaner flyr till Sverige från Iran. Hur ser situationen ut där?

Vi ger sedan en fördjupning utifrån familjemönster och klansystem. Hur kan man skilja mellan olika samhällstyper utifrån maktkoncentration, individens rättigheter och skyldigheter, samt grundläggande värderingar? Exempel lyfts från Afghanistan. Vad utmärker folkgrupperna när det handlar om familj, klan och hederskultur? Vi granskar också kvinnors situation, och hur kvinnors möjligheter i Afghanistan varierar beroende på folkgruppsstillhörighet, plats (stad eller landsbygd), hederskulturella normer, samt det rådande politiska läget.

Slutligen fokuserar vi på den svenska kontexten. Vad finns det för likheter och skillnader mellan svensk och afghansk kultur? Finns det normer och beteenden inom respektive kultur som kan leda till kulturkrockar? Vi belyser frågorna utifrån Afghaners situation i diasporan och ger exempel på hur man kan arbeta praktiskt med vardagens utmaningar.

Syrien

För den som vill förstå Syrien och inbördeskriget är det nödvändigt att placera landet i ett historiskt sammanhang. Därför börjar vi med att beröra stat- och nationsbyggande i kolonialismens kölvatten, religiösa majoritets- och minoritetsgrupper, samt händelserna kring den så kallade arabiska våren. Därefter fördjupar vi oss i det samtida inbördeskriget. Vi ser exempelvis närmare på kurdernas roll i konflikten, varför många syrier stödjer regimen, samt vilka roller externa aktörer som USA, Ryssland och Saudiarabien spelar.

Vi berör även syrisk kultur och sociala relationer utifrån etnicitet, religion och kön. Hur ser relationen individ kontra kollektiv ut? Vad innebär giftermål för män respektive kvinnor? Vi lyfter även synen på HBTQ.

Hur ser situationen ut för syrier i Sverige? Vi berör kulturkrockar samt syriers föreställningar om svensk kultur. Bland de stora migrantgrupperna som kommer till Sverige just nu är syrier de högst utbildade. Avslutningsvis ser vi därför närmare på det syrisk utbildningsväsendet och vad det har för eventuella konsekvenser för nyanlända syrier i Sverige.

Somalia

Vi ger en kort redogörelse för Somalia samtids historia vilken utgör en viktig bakgrund till situationen idag. Säkerhetsläget beskrivs såväl som flyktingsituationen. Vi redogör för flyktvägar och överblickar den somaliska diasporan. Sedan tittar vi närmare på religion i Somalia där majoriteten tillhör sunnitisk islam. Vi belyser relevanta tolkningar och traditioner, samt vilken betydelse islam har i vardagen såväl som i det politiska livet i Somalia.

Därefter fördjupar vi oss i klanrelationer och dess hierarkier utifrån dominans, samarbeten och marginalisering/diskriminering. Hur fungerar klansystemet och sedvannerättens principer? Vad innebär det att Somalia till stor del präglas av en muntlig språkkultur och vad händer i mötet med en skriftlig språkkultur som Sverige?

Slutligen flyttar vi fokus till somalier i den svenska kontexten. Vilka utmaningar och möjligheter finns för somalier i Sverige? Ämnet berörs utifrån mötet mellan somaliska och svenska familjemönster, utifrån olika perspektiv på psykisk ohälsa, samt utifrån arbetsmarknadssituationen i Sverige.

Eritrea

Eritrea förknippas vanligtvis med fängslandet av den svenske journalisten Dawit Isaak, men landets ledarskap har nästan alltid betraktat utländska politiska krafter, däribland mänskliga rättigheter, som ett hot mot dess suveränitet. Vi beskriver Eritreas framväxt, från italiensk kolonisering och Etiopisk ockupation, till landets självständighet. Därefter fördjupar vi oss i Eritreas frihetskamp som har blivit starkt sammankopplat med obligatorisk nationaltjänst och förtryck.

Vi redogör för Eritrea utifrån etniska grupper, traditioner och sociala normer, och belyser majoritets- och minoritetsgrupper. Därefter belyser vi regimens förföljelse av religiösa grupper, samt relationen mellan regimen och den eritreansk-ortodoxa kyrkan.

Slutligen fokuserar vi på Sverige och den eritreanska identiteten. Vi redogör för schismen mellan de som är för och de som är emot Eritreas regering. Hur kommer det sig att relativt många svenskeritreaner stödjer en regering som enligt rapporter begår grova människorättsbrott, och vad det får för konsekvenser i Sverige idag?

OM OSS

Religionsvetarna består av fem personer varav fyra föreläsare. Föreläsarna är utbildade vid Göteborgs universitet, har god ämneskunskap och många års erfarenhet av att föreläsa. Tillsammans har de erfarenheter från studier i länder som Syrien, Indien, Iran, Nordkorea och Kina. Religionsvetarna utgår alltid ifrån aktuell forskning och är religiöst och partipolitiskt obundna.

UTBILDNINGAR

Utbildningarna kräver inga särskilda förkunskaper. Syftet är att ge större kunskap i frågor som rör migration, integration och kulturmöten samt fördjupning i de länder som många migranter kommer ifrån: Afghanistan, Syrien, Somalia och Eritrea. Vi ger också vägledning i hur denna kunskap kan tillämpas praktiskt.

www.religionsvetarna.se

info@religionsvetarna.se 0702-78 48 94